

Direktionens berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet 2018

Direktionens berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet 2018

Direktionen	4
Sammanfattning av Finansinspektionens verksamhet 2018	5
Läget på finansmarknaden.....	6
Finansinspektionens strategi	9
Bankfullmäktiges berättelse 2017	10
Uppnåendet av Finansinspektionens mål för 2018	13
1 Tillsyn som förändras med verksamhetsomgivningen	13
2 Högklassig och effektiv	15
3 Sakkunnig och uppskattad	15
Årligt hörande av finansmarknaden.....	16
Bedömning av ändringarna i tillsynen och tillsynsavgifterna 2019.....	17

När året inte explicit nämns i texten avses 2018.

Bankfullmäktiges roll i tillsynen av Finansinspektionen

Bankfullmäktige övervakar den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i Finansinspektionens verksamhet. I övervakningen av ändamålsenligheten bedömer bankfullmäktige hur det i lagen föreskrivna målet för verksamheten har förverkligats. Vid övervakningen av den allmänna effektiviteten i verksamheten följer bankfullmäktige framför allt med personalutvecklingen och den allmänna budgetutveckling i förhållande till Finansinspektionens uppgifter samt ändringar som föranleds av lagstiftningens eller marknadens utveckling.

Direktionens sammansättning 2018

ordförande **Marja Nykänen**

vice direktionsordförande, Finlands Bank
(från 1.4)

ordförande **Olli Rehn**

direktionsordförande, Finlands Bank
(till 31.3)

vice ordförande **Martti Hetemäki**

statssekreterare som kanslichef, finansministeriet

Outi Antila

överdirektör, social- och hälsovårdsministeriet

Vesa Vihriälä

verkställande direktör, Näringslivets forskningsinstitut

Markku Pohjola

ekonom
(från 1.2)

Lasse Heiniö

filosofie kandidat, försäkringsmatematiker (SGF)
(från 15.3)

Suppleanten för Marja Nykänen och Olli Rehn var avdelningschef **Katja Taipalus**.

Suppleanten för Martti Hetemäki var konsultativa tjänstemannen **Jaakko Weuro**
till 14.12 och lagstiftningsrådet **Janne Häyrynen** från 14.12.

Suppleanten för Outi Antila var direktör **Hannu Ijäs**.

Vicehäradshövding **Pirkko Junttis** mandatperiod som direktionsmedlem avslutades 31.1.

Direktionens roll

Direktionen uppställer de särskilda målen för Finansinspektionens verksamhet och beslutar om riktlinjerna för verksamheten samt styr och övervakar måluppfyllelsen och iakttagandet av riktlinjerna. Därtill behandlar direktionen bland annat Finansinspektionens årliga budget och underställer den Finlands Banks direktion för fastställelse. Enligt 10 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) ska Finansinspektionens direktion minst en gång per år lämna bankfullmäktige en berättelse över målsättningarna för Finansinspektionens verksamhet och måluppfyllelsen inklusive en bedömning av vilka förändringar som väntas ske i tillsynen och deras inverkan på avgiftsinkomsterna samt vilka åtgärder de väntade förändringarna kräver.

Sammanfattning av Finansinspektionens verksamhet 2018

Syftet med Finansinspektionens verksamhet är att kreditinstituten, försäkringsanstalterna, pensionsanstalterna och andra tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet som är en förutsättning för finansmarknadens stabilitet, att de försäkrade förmånerna tryggas och att det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthålls (1 § i lagen om Finansinspektionen).

Den finska finansmarknadens stabilitet var fortsättningsvis god. Finansinspektionen genomförde inspektions- och tillsynsarbete på basis av riskbedömning samt deltog i beredningen av reglering. Till den här delen framskred uppnåendet av de strategiska målen nästan planenlig. Bland Finansinspektionens tyngdpunktsområden för 2018 genomfördes anordnandet av tillsynen över Nordea, utvecklingen av försäkringstillsynen och tillsynen över den ändamålsenliga användningen av arbetspensionsmedlen, ingripandet i beteende som äventyrar kundskyddet samt ökandet av Finansinspektionens dragkraft som arbetsgivare som helhet betraktat enligt planerna.

Däremot framskred bedömningen av resursbehovet, effektiveringen av verksamheten genom att utnyttja nya tek-

niska metoder och utvecklingen av personalens kunnande inte helt enligt planerna under året. Arbetet fortsätter 2019. Av Finansinspektionens sju IT-projekt framskred två enligt planerna, medan fem inte framskred helt enligt planerna.

Finansinspektionens personalresurser förstärktes med cirka 25 %. Nya personer anställdes till Nordeas tillsyn samt även till andra delområden inom tillsynen. Därför är Finansinspektionens möjligheter att bedriva omfattande tillsyn nu betydligt bättre än tidigare. På grund av den ökade regleringen, tillsynsobjekt av nytt slag, branschens ombrytning och de krav som ECB ställer på banktillsynen måste vi dock även framöver satsa på effektiviseringen av verksamheten och regelbundet bedöma tillräckligheten av Finansinspektionens resurser.

Utfallet av Finansinspektionens strategiska mätare:

Mätare	Målvärde	Utfall 2018	Utfall 2017
1. Utfallsgrad: inspektioner samt %-andelen av betydande iakttagelser bland alla iakttagelser	90 % / 10 %	79 % / 34 %	60 % / 9 %
2. Utfallsgrad: tematiska bedömningar	90 %	88 %	50 %
4. Utfallsgrad: behandlingstider av ansökningar om verksamhetstillstånd	100 %	100 %	94 %
5. Utfallsgrad: behandlingstider av sanktionsärenden	75 %	20 %	88 %
6. Utfallsgrad: tillsynsmyndighetens bedömningar	90 %	82 %	65 %
7. ESA ¹ & ECB ² review-bedömningar	Inga betydande brister i iakttagandet av bestämmelserna	Överensstämmer med målen	Överensstämmer med målen
8. Ledningsundersökningens ledningsindex	Stigande trend	4,0	4,0
9. Sjukfrånvaron	Sjunkande trend	3,0 %	3,4 %
10. Allmänhetens förtroendenivå (Omnibusförfrågning)	Stigande trend	2,93	2,85

¹ ESA = European supervisory authorities.

² ECB = Europeiska centralbanken.

Uppgången på värdepappersmarknaden, som pågått nästan utan avbrott sedan 2009, stannade av 2018. Fluktuationerna på aktie- och räntemarknaden under året återspeglade osäkerheten om den internationella ekonomins tillväxtutsikter med anledning av bl.a. handelskrigs- och tullspänningarna mellan USA och Kina. I synnerhet mot slutet av året sjönk priserna på värdepapper med höga risker, till exempel aktier, betydligt på alla marknadsområden.

I USA fortsatte centralbanken FED³ med de gradvisa höjningarna av styrräntan till följd av den alljämnt goda ekonomiska situationen och inflationsutsikterna. Tillväxtekonomiernas aktiemarknader sjönk överlag under året, när investerarna började flytta sina investeringar från dessa länder.

Nettotillgångsköpen, som hört till Europeiska centralbanken ECB:s otypiska åtgärder, avslutades mot slutet av året. Vid sitt möte i december antog ECB-rådet dock att styrräntorna skulle hållas på den nuvarande nivån åtminstone över sommaren 2019 – i vilket fall som helst så länge som nödvändigt – för att se till att inflationen på ett bestående sätt återvänder närmare litet under två procent på medellång sikt.

Räntorna på italienska statslån steg betydligt från och med maj månad, eftersom marknaden ställde sig misstänksam till italienska regeringens finanspolitik. Även om den italienska regeringen och Europeiska kommissionen kunde i december nå en överenskommelse om målen gällande budgetunderskottet, har risktilläggen för italienska statslån förblivit på en högre nivå än tidigare. Även osäkerheterna i anknytning till Storbritanniens avtal om utträde ur EU (s.k. Brexit) var mot slutet av året en faktor bakom marknadens ökade nervositet.

För Finlands ekonomi var 2018 året då konjunkturtoppen nåddes, och mot slutet av året sänktes prognoserna om den ekonomiska tillväxten under kommande år. Också konsumenternas och företagens uppskattningar om den kommande ekonomiska utvecklingen försvagades under höst-

ten. Hushållens skuldsättning i förhållande till de tillgängliga inkomsterna låg fortsättningsvis kring de historiska topparna under 2018. På bostadsmarknaden ökade prisskillnaderna mellan landets olika delar ytterligare, och bostadsproduktionen visade tecken på att tillväxten nu stannat av.

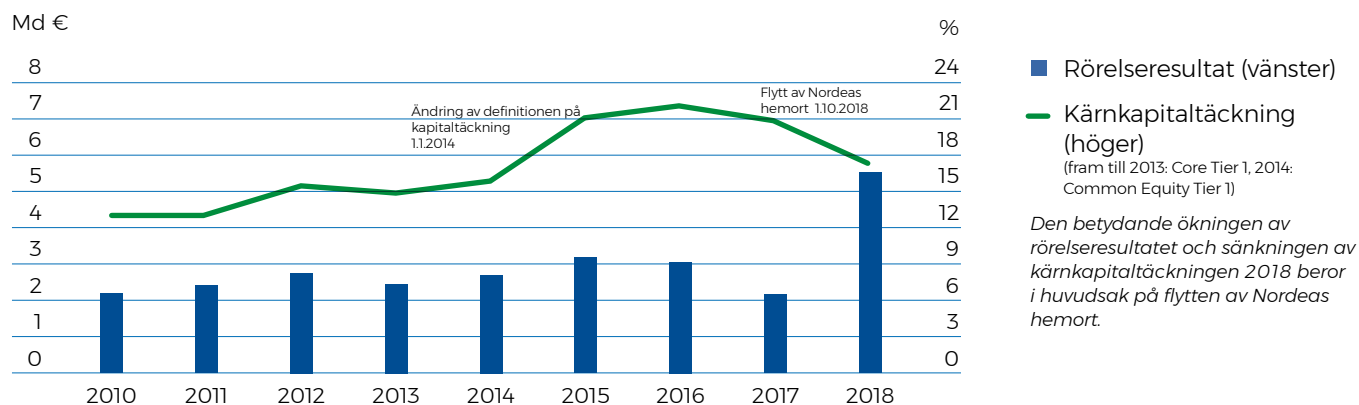
Banksektorns kapitaltäckning försvagades när Nordeas hemort flyttades – kapitaltäckningen ligger dock alltjämt på högre nivå än i Europa i genomsnitt

I och med flytten av Nordeas hemort försvagades den finska banksektorns kapitaltäckningsgrader under årets sista kvartal. Orsaken till sänkningen av kapitaltäckningsgraderna var framför allt de riskviktsgrader som den svenska tillsynsmyndigheten och Europeiska centralbanken ställt för Nordea och som ökade de riskviktade posterna i Nordeas kapitaltäckningskalkyler. Trots att kapitaltäckningsgraderna sjönk förblev den finska banksektorns kapitaltäckningsgrad i förhållande till riskvikterna starkare än inom EU-området i genomsnitt. Mätt med soliditetsgraden är den finska banksektorns kapitaltäckning av europeisk genomsnittsnivå.

Banksektorns jämförbara resultat försvagades från året innan. Den positiva utvecklingen av räntenettet räckte inte till för att kompensera de lägre nettointäkterna från investeringsverksamheten och ökningen av rörelsekostnaderna. Minskningen av nettointäkterna från investeringsverksamheten berodde delvis på jämförelseårets höga försäljningsvinster. En viktig bidragande orsak till försäljningarna var standarden om finansiella instrument (IFRS 9⁴), som trädde i kraft i början av 2018 och ändrade värderingsprinciperna av egenkapitalinstrument.

Banksektorns starka kapitaltäckning har gjort det möjligt att inleda omfattande systemutvecklingsprojekt. Dessa investeringar, som ökar effektiviteten, väntas påverka bankernas resultat positivt under de närmaste åren.

Den inhemska banksektorns rörelseresultat och kärnkaptitaltäckning

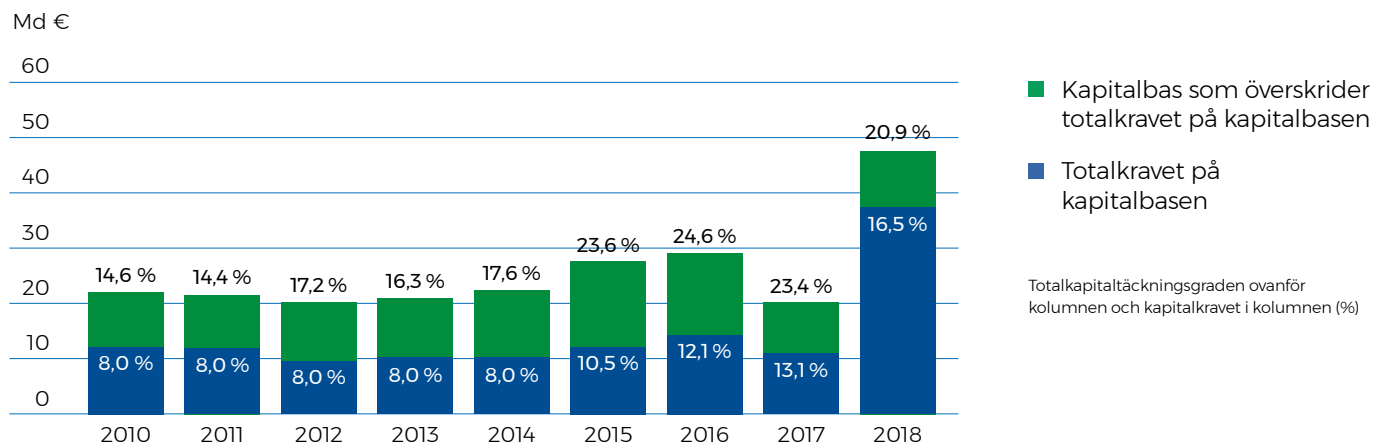

Källa: Finansinspektionen

³ FED = The Federal Reserve System, USA:s centralbank.

⁴ IFRS = International Financial Reporting Standards.

Den inhemska banksektorns kapitalbas

Källa: Finansinspektionen

Livförsäkringsbolagens solvens stärktes trots sänkningen av premieinkomsten och låga investeringsintäkter

Livförsäkringsbolagens solvensgrad steg från året innan och låg på en god nivå. Solvensen förstärktes på grund av en sänkning i solvenskravet enligt Solvens II.

Investeringsintäkterna var lägre än tidigare. Aktiekursernas fall mot slutet av året urholkade de investeringsintäkter som samlats in under tredje kvartalet, och ränteintäkterna låg kring noll.

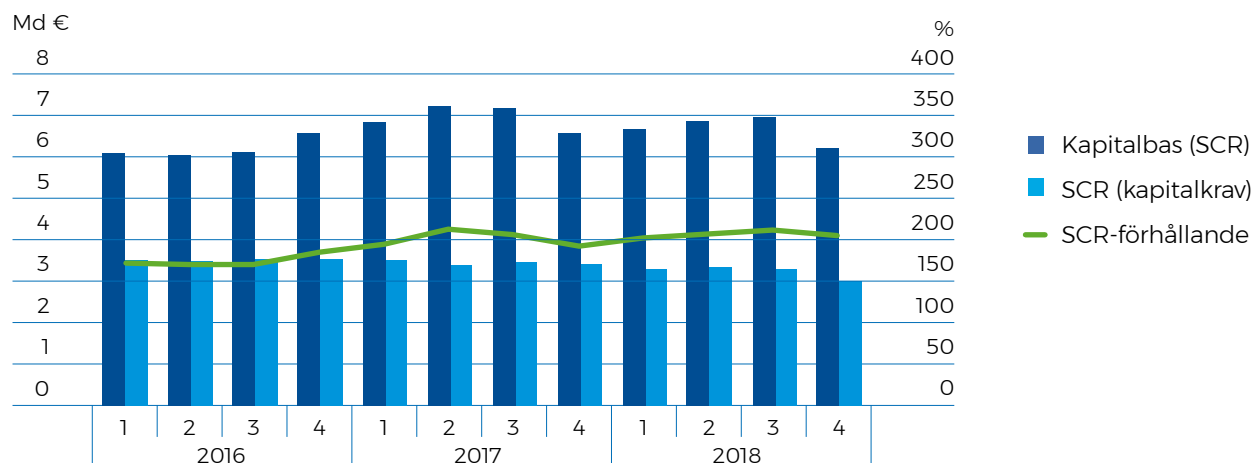
Den instabila kapitalmarknaden påverkade framför allt försäljningen av fondknutna produkter, och premieinkomsten sjönk från året innan. Den kraftiga sänkningen i försäljningen av nya försäkringar, som pågått i några års tid, har dock stannat av. De utbetalda försäkringsersättningarna inklusive återköpen av investeringsförsäkringar överskred försäkringspremieinkomsten klart.

Skadeförsäkringssektorns premieinkomst började växa

Skadeförsäkringssektorns solvens stärktes under 2018 och förblev god, även om de svaga investeringsintäkterna samt vinstfördelningarna minskade kapitalbasen jämfört med slutet av 2017. Solvensen förstärktes, eftersom solvenskravet sjönk. Det branta fallet i aktiepriserna mot slutet av året minskade kapitalkravet på marknadsrisken.

Återhämtningen av ekonomin ökade lönesumman och därmed premieinkomsten för lagstadgad försäkring för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar. Försäkringspremieinkomsten har sjunkit eller förblivit oförändrad sedan 2015, men under berättelseåret började premieinkomsten stiga. Försäkringsverksamhetens lönsamhet drabbades av den ogynnsamma skadeutvecklingen.

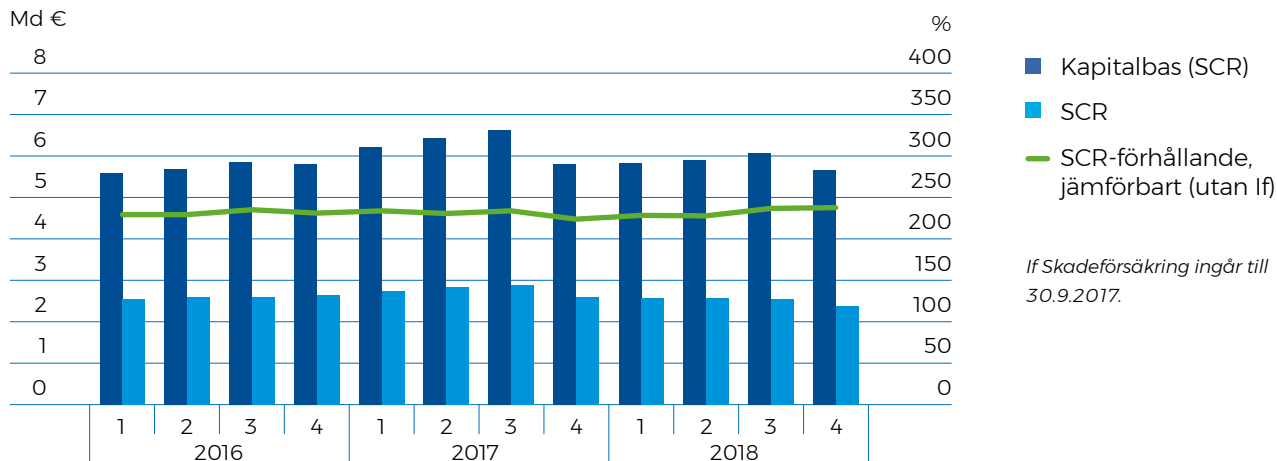
Solvensställning i livförsäkringsbolag

Källa: Finansinspektionen

Läget på finansmarknaden

Solvensställning i skadeförsäkringsbolag

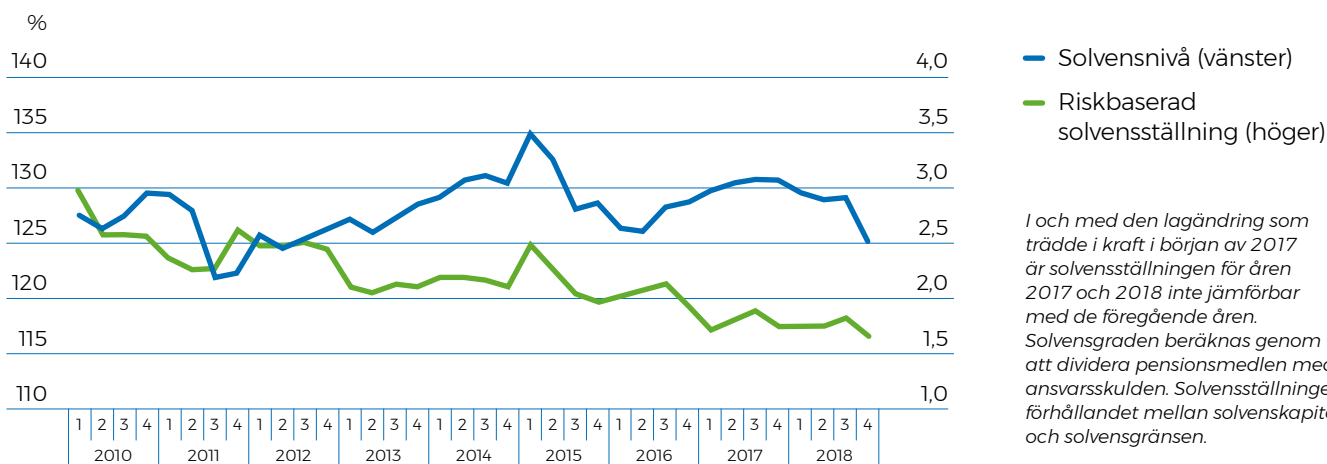
Källa: Finansinspektionen

Låga investeringsintäkter försvagade arbetspensionssektorns solvens

Arbetspensionssektorns solvensgrad, dvs. förhållandet mellan tillgångarna och ansvaren, försvagades under året och i synnerhet under årets sista kvartal, men stannade dock alltså på en god nivå. Sänkningen av aktie- och ränteinvesteringarnas värde påverkade pensionsmedlens totalavkastning, som inte uppnådde avkastningskravet på ansvarsskulden. Den riskbaserade solvensställningen försvagades eftersom solvenskapitalet minskade. Arbetspensionsbolagens premieinkomst ökade till följd av ökningen av lönesumman.

teringarnas värde påverkade pensionsmedlens totalavkastning, som inte uppnådde avkastningskravet på ansvarsskulden. Den riskbaserade solvensställningen försvagades eftersom solvenskapitalet minskade. Arbetspensionsbolagens premieinkomst ökade till följd av ökningen av lönesumman.

Utveckling av arbetspensionssektorns solvens 2010-2018

Källa: Finansinspektionen

VÄRDERINGAR

Förnyelseinriktad,
Ansvarsfull,
Resultatinriktad,
TILLSAMMANS.

VISION

Kvaliteten och
effektiviteten i vår
tillsyn ligger på
europeisk spetsnivå.

MISSION

Vi främjar den finansiella
stabiliteten, förtroendet
för finansmarknaden
och skyddet av kunder,
investerare och
försäkrade.

*Strategins punkt: "Vi anpassar vårt tillsynsarbete efter de systemviktiga filialernas betydelse för den finansiella stabiliteten i Finland" slopades genom direktionens beslut av 3.12.2018.

Strategiska mål

Tillsyn som speglar omvärldsförändringar

- Vi avvärjer hot mot den finansiella stabiliteten och förtroendet för finansmarknaden genom rätt avvägd verksamhet
- Vi fastställer hur djupgående tillsyn tillsynsobjektets risker och den aktuella frågans betydelse kräver
- Vi fokuserar på inspektioner och tematiska bedömningar i vårt arbete
- Vi anpassar vår verksamhet till förändringarna på bank-, försäkrings- och finansmarknaden
- Vi fokuserar i det europeiska reglerings- och tillsynssamarbetet på frågor av kritisk betydelse för finansmarknaden i Finland
- Vi anpassar vårt tillsynsarbete efter de systemviktiga filialernas betydelse för den finansiella stabiliteten i Finland*
- Vi intensifierar samarbetet med de nordiska tillsynsmyndigheterna för att främja finansiell stabilitet och förtroende för finansmarknaden i Finland
- Vi bidrar till att skapa ett innovationsfrämjande klimat i finanssektorn

God kvalitet och effektivitet

- Vi främjar en harmoniserad riskbaserad tillsynspraxis inom EU
- Vi utnyttjar fullödigt EU-myndigheternas vägledning och ECB:s tillsynspraxis
- Vi drar full nytta av digitaliseringsmöjligheterna
- Vi har standardiserade och effektiva processer
- Vi har tidsenliga rapporterings- och analysystem

Expertis och gott anseende

- Vår personal besitter gedigen kompetens som stöder våra mål
- Vi skapar förutsättningar för fortgående inläring i arbetet
- Vårt chefsarbete är inspirerande och fokuserar på förändringsledarskap
- Vi är kunniga i digitalisering inom finanssektorn
- Vi är en väl ansedd arbetsgivare för finansiella experter
- Vi utövar en proaktiv kommunikation

sin berättelse uppmanade bankfullmäktige Finansinspektionen att:

Bidra till att säkerställa dels att dess verksamhet anpassas efter förändringarna på bank-, försäkrings- och finansmarknaderna, dels att det för finansiell tillsyn finns de resurser att använda som krävs för trovärdig tillsyn under omständigheter som förändras.

Verksamheten har anpassats att motsvara förändringarna i verksamhetsomgivningen bl.a. med omorganiseringen av verksamheten och resursökningar. Under första hälften av 2018 grundades en egen byrå för Nordea-tillsynen på Banktillsynsavdelningen. Förändringen kompletterade omorganiseringen 2017, där egna avdelningar hade grundats för banktillsynen och försäkringstillsynen. Mot slutet av året beslutades om en omorganisering, enligt vilken den nuvarande Marknads- och uppförandetillsynsavdelningen ändras till en klar tillsynsavdelning av kapitalmarknaden genom att överföra uppförandetillsynen av banker, försäkringsbolag och betalningsinstitut till andra tillsynsavdelningar. Den nya organisationen träder i kraft i mars 2019.

Finansinspektionens direktions beslutade att öka Finansinspektionens personalresurser. Antalet anställda ökade med 32 personer, och största delen av dem allokerades till tillsynen över Nordea.

Bidra till att det finns tillräckliga makrotillsynsverktyg att använda i Finland.

Finansinspektionen deltog aktivt i debatten om makrotillsynsinstrumenten i Finland och på europeiska fora. Makrotillsynsstrategin, som fastställdes mot slutet av 2018, stöder Finansinspektionens direktions beslut fattade beträffande den nationella makrotillsynspolicyn. Under året uttryckte vi vår oro över otillräckligheten av de tillgängliga verktygen i synnerhet när det gäller tyglaget av hushållens skuldsättning. Temat för Finansinspektionens årliga seminarium, som ordnades i november 2018, var hushållens skuldsättning och makrotillsynsverktygen. På seminariet behandlades bl.a. andra länders erfarenheter om makrotillsynsverktyg som riktas till kredittagare.

Finansinspektionen deltog i finansministeriets arbetsgrupp som utreder olika möjligheter att tygla hushållens skuldsättning samt behovet av eventuella ytterligare verktyg. Arbetsgruppen har som syfte att slutföra sitt arbete inklusive ett lagförslag i mars 2019.

Bidra till att främja en positiv utveckling på marknaden för bolån och konsumtionskrediter med anknytande risker.

Under 2018 beslutade Finansinspektionen om flera åtgärder som främjade bolåne- och konsumtionskreditmarknadens stabila verksamhet. Beslutet om höjningen av riskvikterna för bolån trädde i kraft i början av 2018. I mars 2018 beslutade direktionsstråman att strama åt den maximala belåningsgraden för andra än köpare av förstabostad med fem procentenheter till 85 procent. De beslut som fattats om kapitalbuffertar för banksektorn bidrog till att förstärka sektorns kapitaltäckning, och därmed främjar de också bostadsmarknadens stabila verksamhet.

Finansinspektionen utredde under året riskerna i anknytning till konsumtionskreditmarknaden samt bostadsbolagslån och behovet av ytterligare reglering samt deltog i beredningen av det positiva kreditregistret. I samband med publiceringen av utredningarnas resultat uppmanade Finansinspektionen kreditgivarna att utveckla sin kreditgivning så att de kan rätta till de brister som upptäckts i bedömningarna.

Följ upp och bidra till att säkerställa dels att tillgången till grundläggande banktjänster inte riskeras till följd av omstruktureringen i banksektorn, digitaliseringen och utvecklingen av handlingsmodellerna, dels att effekterna av lagstiftningen om betalkonton med grundläggande funktioner utreds.

Finansinspektionen anser att det är viktigt att de kunder som inte använder nättjänster erbjuds en klar servicehelhet, även om det i regel alltså fanns gott om grundläggande banktjänster till kundernas förfogande. På basis av den årliga utredningen om grundläggande banktjänster konstaterades det att antalet personkundskontor ytterligare hade minskat men att mångsidiga nät- och mobiltjänster på ett allt bredare sätt fanns till medborgarnas och konsumenternas förfogande. Tillgängligheten av digitala banktjänster och tjänster som är ett alternativ till nättjänster kräver dock alltså utveckling, varför Finansinspektionen kommer 2019 att genom sina tillsynsåtgärder utreda bankernas praxis och serviceutbud inom de grundläggande banktjänsterna.

Finansinspektionen rekommenderade för depositionsbanker att de

- erbjuder i synnerhet sådana kunder som inte kan använda nätbanken eller betalkort en klar och enkel servicehelhet som innehåller alternativa metoder till nättjänster att sköta bankärenden vars kostnader är rimliga
- genomför nätbanktjänsten som klar och enkel, auditerar

nättjänsten från tillgänglighetssynvinkeln och utvecklar nättjänsten så att den är så tillgänglig som möjligt genom att höra användarmålgrupperna

- erbjuder sina kunder stöd i olika kanaler vid introduktionen av såväl nätbaserade som andra tjänster, vid problemsituationer under användningen samt när tjänsten ändras
- tar hand om tillräcklig information till sina kunder när serviceutbudet och i synnerhet kontorstjänsterna förändras
- handleder sina kunder vid behov om fullmaktspraxis.

Bidra till att säkerställa att regleringen på olika nivåer i finanssektorn blir så transparent och samordnad som möjligt och harmoniserad i de olika EU-länderna.

Finansinspektionen deltog i arbetet av arbetsgrupper som bedömdes bereda de viktigaste europeiska myndigheters reglering och bidrog på så sätt till åstadkommandet av en så enhetlig reglering som möjligt som lämpade sig för de olika EU-medlemsländerna.

Finansinspektionen fortsatte med sitt aktiva samarbete med såväl finansministeriet som social- och hälsovårdsministeriet och gav experthjälp till ministerierna vid beredningen av EU-lagstiftningen.

Bidra till att säkerställa att de särskilda egenskaperna hos den finländska finanssektorn och dess aktörer identifieras i banktillsynen under ECB:s ledning och lyfts fram vid beredningen av europeisk lagstiftning.

Vid beredningen av lagstiftningen är utgångspunkten för Finansinspektionens verksamhet alltid europeisk, och den försöker på ett konstruktivt sätt hitta de bästa gemensamma lösningarna. Även den finska finanssektorn drar nytta av att regleringen är enhetlig i de olika EU-länderna. Nationella optioner och genomförandet av regleringen på olika sätt kan leda till förvrängningar i konkurrensen och försvaga konsumenternas och investerarnas möjligheter att jämföra olika aktörer. Den finska finanssektorns och dess aktörers särdrag lyftes vid behov fram när Finansinspektionen deltog i arbetsgrupper som bereder de europeiska myndigheternas reglering, i synnerhet vid bedömningen av den nya regleringens effekter.

Cirka 75 % av det praktiska tillsynsarbetet gällande finska banker under ECB:s direkta tillsyn genomförs av Finansinspektionen. Genom denna arbetsfördelning ser man till att de särdrag för den finska finanssektorn som är väsentliga med tanke på tillsynen tas i beaktande i banktillsynen under ECB:s ledning.

⁵ PSD = Payment Services Directive, betaltjänstdirektivet.

Bidra till att samarbetet med de nordiska tillsynsmyndigheterna fungerar och är effektivt samt stöder den finansiella stabiliteten i Finland.

Finansinspektionen framhävde för ECB vikten av det nordiska samarbetet i tillsynen över Nordea. Samarbetet mellan tillsynsmyndigheter har fortsatt att vara god efter att tillsynsansvaret övergått till ECB.

Inom försäkringssektorn fortsatte det aktiva samarbetet mellan olika experter i bestående arbetsgrupper och koncentrerade sig på frågor inom den praktiska tillsynen och samarbetet när det gäller de gemensamma tillsynsobjekten.

Det nordiska tillsynsmyndighetssamarbetet kring nya betaltjänster (PSD2⁵) och finansteknologin dvs. fintech, inleddes mot slutet av 2017 på den finska och svenska tillsynsmyndighetens initiativ. Den nordiska finanssektorn är en föregångare inom digitaliseringen, och man måste ofta tidigare lösa tolkningsfrågor i anslutning till digitaliseringen här än annanstans i Europa.

Det täta nordiska tillsynsarbetet över fondverksamheten och börsen fortsatte. Det övriga nordiska tillsynsarbetet inom värdepapperssektorn omorganiserades på Finlands initiativ bl.a. för att klargöra ansvaret för Nordeas tillsyn inom tillsynen över investeringstjänster. I värdepapperssektorn deltog Finansinspektionen även i gemensamma tillsynsprojekt med svenska Finansinspektionen.

Genom egna åtgärder på lämpligt sätt främja den tekniska utvecklingen i finanssektorn på marknadsmässiga villkor.

Finanssektorns tekniska utveckling är för närvarande starkast inom tjänster som ansluter sig till betalningar. Andra betaltjänstdirektivet (PSD2) påskyndar denna utveckling. Finansinspektionen har erbjudit branschen stöd i betaltjänsternas brytning genom att hösten 2017 grunda en PSD2-uppföljningsgrupp. Den har som mål att förmedla aktuell information om ärendet till branschen, diskutera tolkningsfrågor, ge anvisningar samt svara på aktörernas frågor. I uppföljningsgruppen finns mer än 70 organisationer.

Finansinspektionen träffar finanssektorns nya aktörer som utnyttjar teknologi (s.k. fintech-företag) genom Innovation HelpDesk. Antalet kontakter genom Innovation HelpDesk växte betydligt 2018.

Finansinspektionens experter har besökt olika startup-evenemang och berättat om regleringen i finansbranschen och om Innovation HelpDesks verksamhet. Under Slush-veckan ordnade Finansinspektionen en egen tillställning för tredje gången. Den här gången var temat "virtuella valutor och reglering".

Bankfullmäktige ser det fortfarande också som viktigt att varje aktör i finanssektorn – oavsett bolagsform och val av handlingsmodell – deltar i att täcka kostnaderna för tillsynen över sin verksamhet på ett jämlikt sätt.

Cirka 90 % av Finansinspektionens utgifter täcks med tillsynsavgifter, cirka 5 % med åtgärdsavgifter och resten av kostnaderna (5 %) täcks av Finlands Bank.

Kostnaderna för det kontinuerliga tillsynsarbetet tas ut som tillsynsavgifter. Kostnaderna för åtgärder som vidtagits på basis av tillsynsobjektens ansökningar täcks med åtgärdsavgifter.

Tillsynsavgifter tas ut av de betalningsskyldiga bara till ett belopp som motsvarar de budgeterade utgifterna. Som grund för kalkyleringen av tillsynsavgifterna används bl.a. tillsynsobjektens balansräkningar och omsättningar.

Finansinspektionen lämnade 2017 ett lagstiftningsinitiativ för revidering av lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter gällande EES⁶-försäkringsbolagens filialer så att tillsynsavgiften i framtiden ska täcka de kostnader som förädlats för Finansinspektionen av tillsynen. Lagändringen har inte än genomförts.

Tillsynsobjektens jämlika deltagande i täckandet av tillsynskostnaderna bedöms per tillsynsobjektsgrupp. Bedömningen gällande 2018 uppdateras med beaktande av de betydande förändringar som har skett i verksamhetsomgivningen.

⁶ EES = Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Uppnåendet av Finansinspektionens mål för 2018

1 Tillsyn som förändras med verksamhetsomgivningen

Den finska finansmarknadens stabilitet var fortsättningsvis god mitt i finanssektorns omstruktureringar. Den största förändringen i den finska finanssektorns struktur var flytten av Nordeas hemort till Finland. Omstruktureringarna fortsatte även i arbetspensionssektorn. Digitaliseringsutvecklingen var en betydande ändringskraft som påverkar hela finanssektorn, och den nya regleringen införde nya tillsynsområden, bl.a. produkttillsynen av investeringsprodukter och de nya publiceringsskyldigheterna inom värdepappershandeln. Dessa och andra förändringar i verksamhetsomgivningen beaktades i allokeringen av Finansinspektionens tillsynsarbete och i planeringen av verksamheten 2019.

Antalet genomförda inspektioner och temabedömningar var lägre än planerat. Inspektionsprocessen förnyades mot slutet av året. I samband med förnyelsen framhävdes vikten av att följa upp genomförandet av planerna och reagera till avvikelser. Antalet genomförda bedömningar av tillsynsmyndigheten nådde inte upp till målen.

Temat för Finansinspektionens årliga seminarium var hushållens skuldsättning och makrotillsynsverktygen. Utöver Anneli Tuominens inledande anförande var teman för seminariets anföranden den internationella synvinkeln till hushållens skuldsättning, makrotillsynspolitikerna och den ekonomiska stabiliteten, de svenska hushållens skuldsättning och tillräckligheten av de vidtagna åtgärderna, hur den irländska bostadsbubblan uppstod och brast samt stabilitet, skuldsättning och ekonomisk tillväxt.

Banksektorn

Överföringen av Nordeas hemort till Finland genomfördes enligt planerna i början av oktober. Besluten i anslutning till flytten, som beretts av Finansinspektionen, fattades inom ramen för den planerade tidtabellen. Det viktigaste av dessa var ECB:s beslut att bevilja Nordeas nya finska bankkoncession.

Den egentliga tillsynen över Nordea i samarbete med ECB inleddes i oktober. Tillsynens genomförs under ECB:s ledning, men största delen av det praktiska arbetet sker på Finansinspektionen. I anslutning till detta kom man överens om ansvaret för de olika delområdena inom tillsynen mellan ECB och Finansinspektionen. Finansinspektionen fick ansvaret för flera centrala områden, t.ex. tillsynen över kreditrisken och marknadsriskerna. För närvarande är den s.k. samlade bedömningen (balansräkningens kvalitetsbedömning och stresstest) av Nordea på gång. Den genomförs för alla banker som övervakas av ECB. Finansinspektionen tog även i bruk en ny organisationsstruktur för banktillsynen, som stöder tillsynen över Nordea.

Finansinspektionen har framhåvt vikten av det smidiga nordiska samarbetet i tillsynen över Nordea. ECB och de nordiska tillsynsmyndigheterna kom överens om hur samarbetet genomförs i praktiken innan tillsynsansvaret överfördes.

Förberedelserna för flytten av Nordeas hemort påverkade inte tillsynen över den övriga finska banksektorn, som fortsatte på vanligt sätt.

Försäkringssektorn

Antalet företag i arbetspensionssektorn minskade, när Pensions-Alandia och Veritas Pensionsförsäkring sammanslogs vid årsskiftet. Efter fusionen finns det fyra arbetspensionsförsäkringsbolag på marknaden. Även i pensionsstiftelse- och kassasektorn upplevdes en betydande förändring när pensionskassan OP-Eläkekassa överförde största delen av sin försäkringsstock till Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen.

Övervakningen av den ändamålsenliga användningen av arbetspensionsmedlen genomfördes enligt planerna, och målet lyftes fram i den kontinuerliga tillsynen. Därtill inleddes bolagsvis temarelaterade inspektioner och genomfördes en inspektion om förvaltningens överensstämmelse med anvisningar och bestämmelser samt en utredning över investeringsutgifter och provisioner för direktförsäkring. Också risk- och solvensbedömningar samt pensionsbolagens förberedelser för ikraftträdandet av dataskyddsförordningen utreddes.

Inom den kontinuerliga tillsynen över skade- och livförsäkringsaktörer var tyngdpunktsområdena frågor i anslutning till förvaltningssystemet och övervakningsfunktionerna samt bedömningen av behörigheten av personer i ledande ställning. Finansinspektionen utsåg för första gången ett ombud för att övervaka ett försäkringsbolags verksamhet. I inspektioner av skade- och livförsäkringsbolag upptäcktes brister i solvensberäkningen och i beräkningen av ansvarsskulden, bl.a. i iakttagandet av verksamhetsutgifterna. I temabedömningen av outsourcing upptäcktes att bolagen inte till alla delar har iakttagit regleringen. Som en del av den kontinuerliga tillsynen försäkrades bolagsvis iakttagandet av den bindande regleringen och bland annat tillräckligheten av riskhanteringen och den interna kontrollen även när det gäller outsourcefunktioner.

Inom arbetslöshetsförsäkringen inspekterades arbetslöshetskassornas interna kontroll och riskhantering samt förberedelserna inför ikraftträdandet av dataskyddsförordningen. Dessutom följde Finansinspektionen med hur tidigare uppmaningar och rekommendationer hade iakttagits. Arbetslöshetskassornas uppmärksamhet fästes vid anordnandet av den interna kontrollen och riskhanteringen. När det gäller dataskyddsförordningen, gällde iakttagelserna gemensamma register samt tekniska och organisatoriska förutsättningar för outsourcingen av register. Vid iakttagandet av tidigare uppmaningar fästes uppmärksamhet vid frågor i anknytning till jäv, förfaranden i medlemskapsfrågor i synnerhet när det gäller outsourcing och uppgifter om förmånsprocessen som ges till kassans styrelse.

Framskridandet av regleringsprojekt som är av central betydelse för lyckad försäkringstillsyn stöddes genom att delta i Eiopas⁷ arbete samt genom kontakter med de aktu-

⁷EiOPA = European Insurance and Occupational Pensions Authority, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Uppnåendet av Finansinspektionens mål för 2018

ella ministerierna. I synnerhet kontakterna med social- och hälsovårdsministeriets försäkringsavdelning var regelbundna. Syftet med detta var att se till att ministeriet har till sitt förfogande de aktuella tillsynsiakttagelser som är nödvändiga med tanke på rättandet av olägenheter som eventuellt förekommer i normerna.

Makrotillsyn

Finansinspektionens direktion fattade beslut om flera makrotillsynsåtgärder under året. I mars beslutade direktionen att strama åt den maximala belåningsgraden för andra än köpare av förstabostad med fem (5) procentenheter till 85 %. För köpare av förstabostad hölls lånetaket på samma nivå som tidigare, dvs. 95 %. I juni beslutade direktionen att införa en systemriskbuffert för alla finländska kreditinstitut och institutspecifika buffertkrav för de största kreditinstituten. Vidare trädde beslutet om ett riskviktsgolv på 15 % för bolån, som fattades 2017, i kraft vid början av 2018.

Finansinspektionen utarbetade tillsammans med Finlands Bank helhetsbedömningar om Nordeas inverkan på systemrisken och tillämpningen av makrotillsynsverktygen. De kapitalbuffertbeslut som gäller Nordea baserar sig på genomförda bedömningar.

Finansinspektionen har deltagit aktivt i debatten om makrotillsynsinstrumenten i Finland och på europeiska fora samt i verksamheten av finansministeriets arbetsgrupp gällande möjligheterna att tygla hushållens skuldsättning. Makrotillsynsstrategin, som fastställdes mot slutet av 2018, stöder Finansinspektionens direktion som beslutsfattare beträffande den nationella makrotillsynspolicyn.

Värdepapperssektorn och uppförande

I kraftträdandet av ny reglering (Priips⁸, Mifid2⁹/Mifir¹⁰, PSD2, IDD¹¹, IFRS-standarder) förutsatte av Finansinspektionen handledning av aktörerna och lösningar till tolkningsfrågor samt utveckling av tillsynsmetoderna. Tillsynsobjektens beredskap att iaktta den nya regleringen säkrades med temabedömningar, men alla de temabedömningar som man strävat efter blev inte färdiga före slutet av året.

Inspektioner riktades till försäljningen av investeringsprodukter, i synnerhet till genomförandet av lämplighetsbedömningar av produkter för kunderna, samt till riskhanteringen hos förvaltare av alternativa investeringsfonder. På basis av inspektionsiakttagelser utfärdade Finansinspektionen en administrativ sanktion för investeringsrådgivning samt gällande brister i försäljningen av investeringsprodukter och investeringsförsäkringar.

I omfattningen av handelsuppgifter som hade rapporterats enligt Mifid2/Mifir-regleringen fanns brister inom hela EU. Dessa fördröjde tillsynens etablering samt utnyttjandet

av den rapporterade informationen bl.a. i övervakningen av handeln.

Finansinspektionen övervakade investerarinformationens ändamålsenlighet i synnerhet när det gäller den nya regleringen och listningsprocessen av First North-bolag vid Helsingfors börs. Listningsmarknaden fortsatte att vara livlig, och tillsynsbesöken hos bolag som ansökte om listning fortsatte. På basis av tillsynsiakttagelserna är de nya listade bolagens färdigheter i huvudsak på bra nivå.

Vid övervakningen av de nya IFRS-standarderna övergicks från uppföljningen av bolagens införandeprocesser och utvecklingen av tillsynskunskaperna till bedömningen av bolagens konkreta tillämpningslösningar. Bedömningsarbetet har dock först inletts, eftersom de slutliga ställningstagandena förutsätter godkännande på Europainivån via Esma¹².

Information som stöd för allokeringen av tillsynen i anknytning till digitaliseringsutvecklingen erhöles bl.a. genom Innovation HelpDesk samt det europeiska och nordiska samarbetet. Det nordiska samarbetet befästes i fintech- och PSD2-områden. I PSD2-uppföljningsgruppen diskuterades flera svåra tolkningsfrågor. Aktuella företeeser som lyftes fram var bl.a. aktörer med virtuella valutor i olika sektorer.

Bekämpning av penningtvätt

Finansinspektionen har under den kontinuerliga tillsynen och genom inspektioner bedömt hur företagen under dess tillsyn försöker förhindra penningtvätt. På basis av tillsynsiakttagelser kvarstår det alltjämt mycket att utveckla i dessa bekämpningsåtgärder. Under året riktades det betydande misstankar om penningtvätt även till nordiska banker. Finansinspektionen inledde utredningar om misstankar som riktades till de egna tillsynsobjektens åtgärder och praxis.

Ett organ som arbetar för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism FATF (Financial Action Task Force) i samband med OECD¹³ kommer att slutföra sin landsbedömning om Finland under de första månaderna av 2019. Landsbedömningsprocessen har tagit cirka två år. De är meningen att publicera landsbedömningsrapporten om Finland i april 2019.

Förberedelserna för Finansinspektionens riskbedömningsverktyg för bekämpande av penningtvätt framskred enligt planerna. Datainsamlingen för Finansinspektionens övervakarspecifika riskbedömning gällande bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism inleddes enligt planerna i slutet av 2018. Finansinspektionens tillsynsobjekt rapporterar om sina risker gällande penningtvätt och finansiering av terrorism samt om sina sätt att hantera riskerna före slutet av mars månad 2019. Finansinspektionen håller på att utveckla ett analysverktyg med vilket den informa-

⁸ Priips = Packaged retail and insurance-based investment products, investeringsprodukter för icke-professionella investerare, även försäkringsbaserade.

⁹ Mifid = Markets in Financial Instruments Directive, direktivet om marknader för finansiella instrument.

¹⁰ Mifir = Markets in Financial Instruments Regulation, förordningen om marknader för finansiella instrument.

¹¹ IDD = Insurance Distribution Directive, försäkringsdistributionsdirektivet.

¹² ESMA = European Securities and Markets Authority, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

¹³ OECD = The Organisation for Economic Co-operation and Development, Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.

tion som erhålls av tillsynsobjekten ska analyseras. Analysresultaten kommer att vara en väsentlig del av den övervakarspecifika riskbedömningen och utvecklingen av riskbaserad tillsyn. En sammanfattning av Finansinspektionens övervakarspecifika riskbedömning kommer att publiceras mot slutet av 2019.

2 Högklassig och effektiv

Åtgärder som syftade till verksamhetens högre kvalitet och effektivitet koncentrerade sig i synnerhet på analyseringen av tillsynen och till tillsynsprocesserna.

IT-systemutvecklingen framskred, även om flera projekt låg efter den ursprungliga tidtabellen. De viktigaste orsakerna till att projekten fördröjdes var förändringar i systemdefinitionerna samt större arbetsmängder än planerat. Dessa kunde inte bemötas på grund av personalresursernas omsättning och otillräcklighet.

Rapporteringssystemet av tillsynsobjektens ekonomiska ställning och risker fungerade stabilt, och vi kom vidare med systemets utvecklingsobjekt, men en del av de planerade utvecklingsobjekten överfördes till följande år. Dröjsmålen berodde på större arbetsmängder än planerat, som inte kunde skötas med de existerande resurserna. Verket för finansiell stabilitet gavs tillgång till de uppgifter om ekonomisk ställning som hade rapporterats för Finansinspektionen. Vi kunde inte få de analysverktyg som var i bruk att fungera effektivt. Därför riktades satsningarna på deras ersättande med nya verktyg.

Genomförandeprojektet av ett signal- och analysystem, som effektiviserar tillsynen över värdepappershandeln märkbart, inleddes i september och har framskridit enligt planerna. Enligt planerna ska systemet tas i bruk stegvis under våren 2019. Ett handelsrapporteringssystem som överensstämmer med Mifid2/Mifir-regleringen togs i bruk enligt planerna i januari 2018. Utnyttjandet av rapporteringen inom tillsynen fördröjdes, eftersom det fanns problem i samordningen av rapporteringssystemen inom hela EU.

Genomförandet av ett elektroniskt ärendeskötsystem startade i mars. Projektet ligger två månader efter tidtabellen på grund av förändringar i definitioner och byte av personal hos leverantören. Finansinspektionens förnyade webbsidor publicerades i december.

Finansinspektionen piloterade utnyttjandet av robotteknik i behandlingen av anmälningar om tillhandahållandet av gränsöverskridande investeringstjänster. Det verkar vara möjligt att genom robotteknik betydligt kunna effektivisera manuella processer med stora volymer och därigenom åstadkomma kostnadsbesparingar. Arbetet med de följande tillämpningsobjekten är på gång, och utnyttjandet av robottekniken fortsätter i nya objekt under året 2019.

Processen för Innovation HelpDesk effektiviserades. Det stora antalet frågor orsakade dock köer i tjänsten. Arbetet med att skapa tillsynsramar för tillsynen över nya digitala tjänster och funktioner inleddes, men blev inte klart under året, vilket hade varit målsättningen.

Tillsynen över banker under Finansinspektionens direkta tillsyn effektiviserades genom att skapa nya automatiserade verktyg som hjälper vid tillsynen. Med dessa verktyg är det lätt att få en helhetsuppfattning om bankernas viktigaste nyckeltal. Samtidigt har tillsynen av överskridandet av vissa numeriska gränsvärden, som förutsätts av regleringen, automatiserats.

Försäkringstillsynen utvecklades som helhet enligt planerna. Chefsarbetet uppdelades mellan flera personer, verktyg skapades som stöd för djupare och mer systematisk tillsyn och alla tre byråer satsade på uppföljningen. Samarbetet över byrågränserna och en klarare arbetsfördelning bidrog märkbart till uppnåendet av målen för utvecklingen av tillsynen.

3 Sakkunnig och uppskattad

Finansinspektionens strategiska mål sakkunnig och uppskattad har under året 2018 genomförts bland annat genom att förstärka arbetsgivarimagen, satsa på chefsarbetet och öka proaktiv kommunikation.

Finansinspektionen var ett av de företag som steg mest i arbetsgivarundersökningen Universum, som mäter arbetsgivarimagen av en optimal arbetsgivare för professionella arbetstagare inom den kommersiella sektorn: placeringen steg från 50 till 19. Till den högre placeringen bidrog till exempel rekryteringsprocessens ökade synlighet i sociala medier, den nya stilen i rekryteringsannonserna och arbetsgivarimagevideor som hade gjorts som stöd för rekryteringen. Därtill ordnades utbildning för chefer och assistenter, headhunters utnyttjades i mer krävande rekryteringar och ett introduktionsprogram utarbetades. Rekryteringsprocessen lyckades därmed i huvudsak mycket väl under året. Dessutom inleddes ett Young Professional-program i samarbete med Finlands Bank.

I utvecklingen av chefsarbetet satsades på en förändring av ledningskulturen samt på spridningen av de bästa ledningsverktygen. En arbetsgrupp som hade grundats som stöd för ledningen av arbetsprestationen kommer att få sina förslag till praktiska åtgärder klara i början av 2019. Arbetets flexibilitet ökades genom att bland annat inleda ett experiment med mobila arbetsplatser och genom att förnya riktlinjerna för distansarbete, vilket möjliggjorde ett större antal distansdagar än tidigare. Den större flexibiliteten i arbetstiden och -platsen stöder allt bättre arbetstagarnas möjligheter att orka arbeta och trivas i sitt arbete och leder därigenom även till bättre resultat.

Finansinspektionen har som mål att utveckla proaktiv kommunikation som en del av tillsynen, vilket förstärker uppfattningen om organisationen som sakkunnig tillsynsmyndighet. Finansinspektionens nya webbsidor publicerades i december. I deras innehåll tog man bättre än tidigare hänsyn till målgruppernas behov och innehållets lättbegriplighet. Sidornas visuella image utvecklades och strukturen gjordes klarare. Förhandsinformationen om tematillsynen ökades.

Kostnadseffektiviteten och resultatriktningen i Finansinspektionens verksamhet stöds genom att årligen höra aktörerna på finansmarknaden. Det årliga hörandet ordnades i maj och genomfördes i panelform.

I de kommentarer som presenterades under hörandet poängterades att det praktiska samarbetet med Finansinspektionen fungerar väl på alla organisationsnivåer. I enskilda anföranden ansågs att Finansinspektionens utredning över arbetspensionsbolag gällande välbefinnandet i arbete var ändamålsenligt, att de administrativa påföljder som Finansinspektionen påfört påverkar tillsynsobjektets verksamhet positivt samt konstaterades att tillsynsavgifterna är rimliga jämfört med tillsynsavgifterna i de övriga nordiska länderna. Därtill uppskattades tolkningarna om innovationsprojekt.

För att utveckla Finansinspektionens verksamhet och för övrigt som frågor som Finansinspektionen borde fästa uppmärksamhet vid föreslogs bland annat att Finansinspektionen mer än tidigare borde framhäva riskbaserad tillsyn, att uppmärksamhet ska fästas vid tidtabellerna för Finansinspektionens processer och verksamhetens planlighet, att makrotillsynsberedningen borde vara öppnare och att den finska finansmarknadens särdrag borde framhävas mera på den europeiska tillsynsmyndighetsnivån. Därtill var bekymmer som lyftes fram äventyrandet av tillgången till grundläggande banktjänster och hushållens ökade skuldsättning. I anföranden framhövs också vikten av tillsynsmyndighetens kommunikation samt samarbetet med konsumentmyndigheterna i förmedlingen av konsumentinformation samt betydelsen av samarbetet mellan nordiska tillsynsmyndigheter.

Bedömning av ändringarna i tillsynen och tillsynsavgifterna 2019

Bedömning av ändringarna i tillsynen

Finanssektorn i Finland är fortsättningsvis stabil, men det finns risker förknippade med dess struktur och verksamhetsomgivningens utveckling som är svåra att bedöma. Verksamhetsomgivningen, som håller på att digitaliseras och ändras, ställer krav på tillsynen. Tillsynens rätta proportioner och riskbaserad framhåvs vid allokeringen av verksamheten i enlighet med förändringarna.

Tillsynen över Nordea genomförs enligt ECB:s tillsyns- och inspektionsplaner. Planen omfattar till exempel ECB-tillsynen av Nordea under det första hela året, inspektionerna, tillsynsmyndighetens bedömning, fordringarnas kvalitetsbedömning och stresstesten. Inom ECB-samarbetet framhåvs vikten av nordiskt samarbete. Utöver kapitaltäcknings-tillsynen under ECB:s ledning utövas tillsyn över Nordea i delområden av tillsynen som Finansinspektionen ansvarar för, till exempel inom uppförandetillsynen samt i tillsynen över koncernbokslutet och bekämpningen av penningtvätt. Flytten av Nordeas hemort ökade Finansinspektionens arbetsmängd betydligt, och resurserna förstärktes på motsvarande sätt. Euroområdet gemensamma banktillsyn fortsätter att vara intensiv även när det gäller tillsynen över de övriga stora finska banker. Enligt principerna för den gemensamma europeiska banktillsynen kommer cirka 75 % av resurserna för kapitaltäckningstillsynen från Finansinspektionen.

Tillsynen över bekämpningen av penningtvätt förstärks för att motsvara områdets ökade betydelse. Tillsynsresurserna förstärks med fem ordinarie tjänster, och verksamheten organiseras som en egen byrå. Tillsynens omfattning utvidgas, formella riskbaserade metoder kommer att tas i bruk och antalet inspektioner kommer att öka tack vare tilläggsresurser och förändringar i verksamhetsmetoderna.

Utvecklingen av verktygen och processerna inom makrotillsynen fortsätter i samarbete med Finlands Bank och finansministeriet. Det strävas gemensamt efter att verktygen för makrotillsynen ska kompletteras med verktyg gällande efterfrågan. Mot slutet av 2018 publicerades makrotillsynsstrategin för Finansinspektionens direktion, som kombinerar policymålen, indikatorerna och verktygen till en konsekvent helhet. Under året 2019 genomförs en bedömning av behovet att specificera makrotillsynsprocessen så att makrotillsynens kvartalsvisa och andra beslut följer den fastställda makrotillsynsstrategin.

För tillsynen över den allt mer digitaliserade finanssektorn skapas en verksamhetsmodell som beskriver tillsynens mål och infallsvinkel till den digitaliserade verksamhetsomgivningen samt Finansinspektionens sätt att bemöta innovativa aktörer som eventuellt kommer att omfattas av tillsynen. Tillsynsramen uppdateras så att den tar bättre hänsyn till särfrågor inom tillsynsobjektens digitala tjänster och funktioner. Särfrågorna ansluter sig bland annat till automatiserat beslutsfattande, allt mångsidigare och längre servicekedjor som även överskrider de traditionella bolagsgränserna samt till hanteringen av operativa risker.

Inom försäkringssektorn framhåvs uppföljningen av den

förändrade verksamhetsomgivningen samt tillsyn som är framåtblickande, utmanande kritisk och tillräckligt omfattande. Inom tillsynsfältet beaktas områden som i och med förändringarna i tillsynsfältet kräver större fokus: verksamhet som överensstämmer med lagen och verksamhetstillståndet, grupp-tillsynen, behörigheten av personer i ledande ställning samt ändringarna i lagstiftningen, bl.a. dataskyddslagstiftningen. Inom arbetspensionssektorn koncentreras alljämt på den ändamålsändliga användningen av arbetspensionsmedlen samt på tillsynen över tillsynsobjektens förvaltning och i synnerhet compliance-funktionen. Inom arbetslöshetsförsäkringstillsynen framhåvs tillsynen över intern kontroll och riskhantering.

Tillsynen över kundskyddet riktas till produktförvaltning enligt Mifid2 samt till tillhandahållandet av investeringsprodukter i form av försäkringar (IDD). Handledning, rådgivning och stödtjänster inom de grundläggande banktjänsterna för kundgrupper för vilka övergången till digitala banktjänster är en utmaning utreds. Informationsspridningen om digitala tjänster samt alternativen till digitala banktjänster och informationen om dem samt deras utvecklingsutsikter bedöms. Digitaliseringen ökar antalet nya aktörer, tjänster och produkter. Bland annat regleringen om nya aktörer inom området virtuella valutor medför nya tillsynsansvar. Inom förmögenhetsförvaltningsverksamheten riktas tillsynen till riskhantering samt i synnerhet till frågor gällande fondernas värdering, likviditet och hävstång. Inom tillsynen framhåvs säkringen av kvaliteten på rapporterade data (bl.a. handelsrapportering och AIFM¹⁴-rapportering) samt utvecklingen av analysen och utnyttjandet av data.

Tillsynen över bokslut riktas till nya IFRS-standarder, eftersom införandet av den nya standarden som behandlar finansieringsinstrument inom banksektorn inte uppfyllde de mål som tillsynsmyndigheten ställt. Investerarinformationens ändamålsenlighet övervakas dessutom gällande annan ny reglering (bl.a. ny prospektreglering och direktivet om aktieägarnas rättigheter). Nya noterade bolags beredskap för listning accentueras på den aktiva listningsmarknaden.

Uppskattning av ackumulerade tillsynsavgifter

År 2019 kommer Finansinspektion att uppbära cirka 29,8 miljoner euro i tillsynsavgifter, vilket är cirka 13,3 % mer än 2018.

Flytten av Nordeas huvudkontor till Finland ökade de ackumulerade tillsynsavgifterna betydligt. Nordeas tillsynsavgift tryggar ökningen av arbetsmängden med anledning av Nordea så att den förändring som föranleds av Nordea inte ökar de övriga betalningsskyldiga aktörernas tillsynsavgifter.

Den allt mer digitala och ständigt förändrade omgivningen ställer tryck på att ändra och anpassa Finansinspektionens verksamhet enligt förändringarna i omgivningen. Dessa förändringar kan även påverka de ackumulerade tillsynsavgifterna.

Det väntas inte ske några betydande förändringar i antalet företag under tillsyn under 2019.

¹⁴ AIFM = Alternative Investment Fund Managers, förvaltare av alternativa investeringsfonder.

FIN-FSA
FINANSINSPEKTIONEN

 @FIN_FSA

www.finanssivalvonta.fi/sv/